

Документ у форматі легкого читання

Закон України про вибори

Серія: права людини

Підготовлено:

Олена Кравченко, Всеукраїнська громадська організація «Коаліція захисту прав осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень»

Під редакцією:

Маргарет Фаррелл, Ірландія, експертка-практик та консультантка у сфері послуг для людей з інвалідністю;

Раїса Кравченко, засновниця та радниця Всеукраїнської громадської організації «Коаліція захисту прав осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень»

Ці матеріали у форматі легкого читання були підготовлені в рамках проєкту ОБСЄ БДІПЛ «Просування людського виміру безпеки в Україні» в результаті тренінгової програми з методології легкого читання та пов'язаних з нею концепцій для представників/-ць організацій людей з інвалідністю. Погляди та інформація, що містяться у цих матеріалах, можуть не відображати політику та позицію БДІПЛ.

Зміст

Вступ – про що цей Закон

5

Розділ 1. Про вибори

6

Розділ 2. Правила на виборах

7

Розділ 3. Виборчий процес

12

Розділ 4. Правила голосування

15

Розділ 5. Інформація для виборця

18

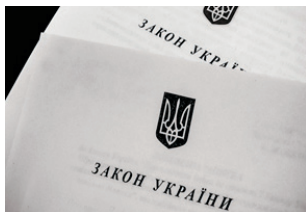

Словник

21

Закон України про вибори

Ілюстрації з відкритих інтернет-джерел.

Цей документ є легким для читання описом повного тексту Закону про вибори в Україні.

Вам потрібно читати повний текст Закону, якщо хочете дізнатися усі правила участі у виборах.

Повна назва Закону «Виборчий кодекс України».

Повний текст Закону можна знайти на вебсайті Верховної Ради України за адресою:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

Вступ – про що цей Закон

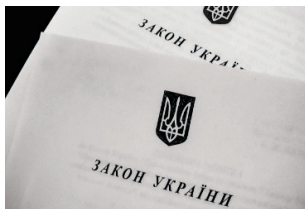
Закон про вибори розповідає про право кожного дорослого українця брати участь у виборах.

Право громадянина на участь у виборах записане в Конституції і в Законі про вибори.

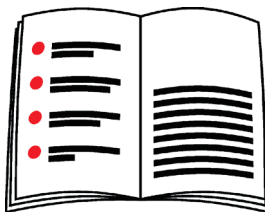

Закон про вибори говорить про підготовку та проведення виборів Президента, народних депутатів України.

Також цей Закон говорить про вибори депутатів, які керують містом чи селом.

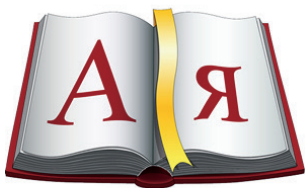

Закон про вибори поділений на розділи, а розділи – на окремі правила, які називаються статтями закону.

Цей документ коротко розповідає про Закон.

Також цей документ розповідає про участь людей з інвалідністю у виборах.

У кінці цього документа розміщено словник.

Пояснення важких слів написані у **словнику**.

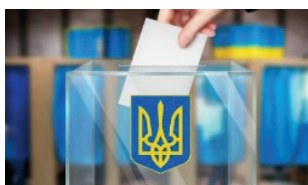
Розділ 1. Про вибори

Вибори і народ

Народ – це всі люди, які живуть в країні.

На виборах в Україні запитують думку кожної людини окремо.

Іти на вибори нікого не примушують.

Кожен дорослий може голосувати.

Коли ти голосуєш, ніхто не підглядає.

Кого обираємо?

На виборах ми обираємо:

- Президента України,
- народних депутатів до Верховної Ради,
- депутатів до ради села чи міста,
- депутатів до районної чи обласної ради,
- міського, селищного чи сільського голову.

Розділ 2. Правила на виборах

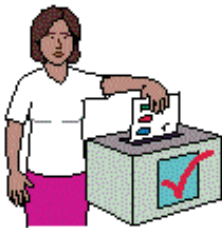
Право на участь у виборах

Право брати участь у виборах надає Конституція і цей Закон.

Виборець може самостійно голосувати.

Громадянин може не лише голосувати, але і бути обраним до ради депутатів.

виборець

Права під час виборів

Брати участь у виборах можуть люди, старші за 18 років.

Люди, які голосують, називаються виборцями.

Ти можеш голосувати за депутатів, міського та сільського голову там, де проживаєш.

Люди не можуть голосувати, якщо так вирішить суд.

Виборці з іншим кольором шкіри або з інвалідністю мають рівне право брати участь у виборах.

Для виборця з інвалідністю надають особисту допомогу.

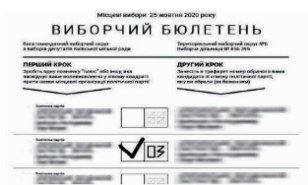
Документи, що підтверджують особу

Коли ти ідеш на вибори, візьми з собою посвідчення особи – паспорт.

Паспорт свідчить про те, що ти є громадянином України.

Паспорт буває у вигляді книжечки або картки.

Паспорт дає право отримати виборчий бюлетень.

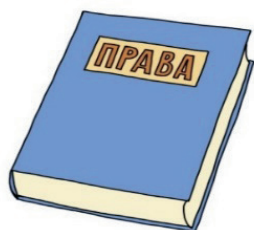
Права виборця

Виборець може бути членом виборчої комісії.

Виборець може отримувати та поширювати інформацію про вибори.

Виборець може брати участь у розповсюдженні листівок, інформації про кандидатів.

Виборець може звертатися по допомогу, коли порушили його права.

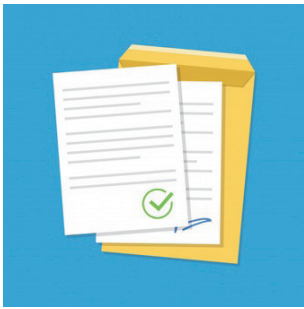
Право бути обраним

Конституція України та цей Закон пишуть про кандидатів у депутати.

Закони пишуть, хто може бути кандидатом у депутати на виборах.

Кандидат – це людина, яка хоче стати депутатом.

Для реєстрації в кандидати людина повинна зібрати документи.

Документи кандидат подає до влади.

Рівні права на виборах для всіх

Голоси всіх виборців однакові.

Для голосування ти повинен бути у списках для голосування.

Проголосувати можна лише один раз.

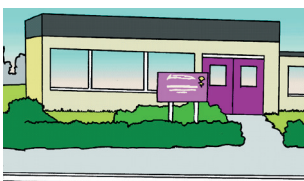
Кандидатам у депутати з інвалідністю не надають ніяких пільг та обмежень.

Кандидатам у депутати з інвалідністю надають особисту допомогу.

Порушення прав виборця

Людина з інвалідністю, якій не допомогли, може написати скаргу до виборчої комісії.

Вільні вибори

Виборець за своїм бажанням приходить на виборчу дільницю і голосує.

Виборча дільниця – це будинок, де проходять вибори.

Виборця ніхто не примушує.

Виборцю не можуть погрожувати, обманювати, давати гроші.

Це забороняється законом.

Виборець бере участь у виборах за своїм бажанням

Громадянин України йде чи не йде на вибори за своїм бажанням.

Його ніхто не примушує.

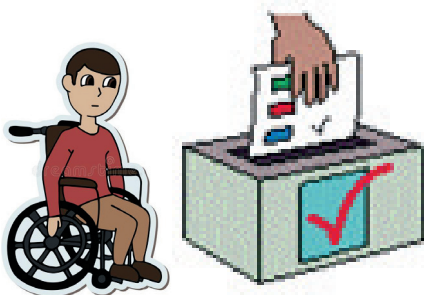
Виборець може не брати участь у виборах, якщо не бажає.

Таємниця голосування

Виборець голосує самотійно, не слухає порад інших людей, не фотографує свій бюлетень.

Особисте голосування

Голосувати можна тільки за себе.

Людині з інвалідністю інша людина може допомогти заповнити виборчий бюлетень і опустити бюлетень у скриньку.

Це не буде порушенням закону.

Чесні вибори

Усі відповідають за порушення Закону.

Усі виборці мають однакові права та обов'язки.

Усі виборці захищаються Законом України.

Усі можуть звернутися до суду.

Люди, які порушують закон, будуть покарані.

Розділ 3. Виборчий процес

Хто бере участь у виборах?

Участь у виборах беруть:

- виборці – громадяни України, яким виповнилося 18 років,
- люди, які будуть працювати на виборах (виборчі комісії).
- партії та люди, яким довірили говорити за кандидатів,
- люди, які дивляться за порядком (спостерігачі).

Люди, які працюють на виборах (виборчі комісії)

Виборчі комісії – це люди, які працюють на виборах.

Працівники виборчих комісій перевіряють паспорти виборців, дають виборцям бюлетені, відповідають на питання виборців.

Люди з інвалідністю мають право брати участь у роботі виборчої комісії.

Разом з людиною з інвалідністю може знаходитися людина, яка їй допомагає.

Правила для членів виборчих комісій

Особі з інвалідністю надають особисту допомогу під час роботи у виборчій комісії.

Списки виборців

Для голосування складаються списки виборців.

До списків записують тільки громадян України, яким виповнилося 18 років.

Особа може бути записана в списках тільки один раз за місцем проживання.

До списку виборців записують:

- прізвище, власне ім'я та по батькові,
- дату народження, адресу.

Якщо людина не може пересуватися через хворобу, в списках роблять позначку.

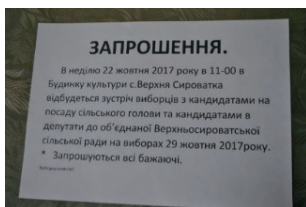

Інформація для виборців про включення їх до паперових списків

Для кожного виборця роблять іменне запрошення на вибори.

У запрошенні пишуть номер виборчої дільниці, адресу і телефон виборчої дільниці.

У запрошенні людині, яка хворіє, пишуть, що вона буде голосувати вдома.

Як виборець може знайти себе у списках?

Людина сама приходить до виборчої комісії і перевіряє, чи є вона в списках виборців.

Людина перевіряє, чи правильно написані її адреса, прізвище, ім'я та по батькові.

Виборець перевіряє, чи є позначка про голосування вдома.

Людині з інвалідністю, яка не може особисто подати заяву про голосування вдома, комісія повинна допомогти.

Подати заяву людина з інвалідністю може через комп'ютер та інші гаджети.

До заяви про голосування вдома виборець додає копії документів про інвалідність.

Розділ 4. Правила голосування

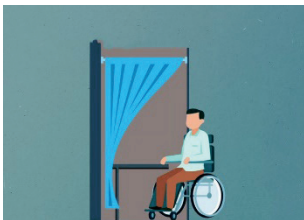
Приміщення для голосування

Голосування проводиться в окремому приміщенні.

У приміщенні є:

- кабінки для особистого голосування,
- виборчі скриньки,
- кабінка для голосування людей з інвалідністю, яка ширша і краще освітлена,
- місце для роботи виборчої комісії, яка видає та рахує бюлетені.

Приміщення роблять зручними для участі у виборах людей з інвалідністю.

Якщо треба, людина з інвалідністю може звернутися по допомогу до робітників виборчої дільниці.

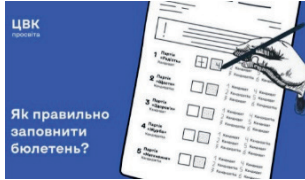
Підготовка до голосування

Виборцям заздалегідь надсилають іменні запрошення.

Виборча комісія вирішує, хто буде працювати з людьми з інвалідністю, які голосують за місцем перебування.

Як проходить голосування?

У день виборів виборець приходить на виборчу діляницю.

Виборець підходить до виборчої комісії і показує свій паспорт.

Виборча комісія дивиться у паспорті прізвище виборця і знаходить його прізвище у списку виборців.

Виборча комісія дає виборцю бюлетень.

У виборчому бюлетені написані списки кандидатів.

Виборець повинен прочитати список кандидатів, вибрати одного і проголосувати за одного кандидата.

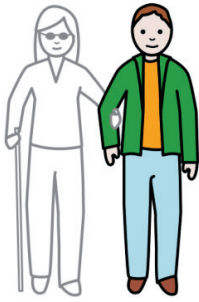

Виборець сам заповнює бюлетень.

Виборець сам заходить до кабінки для таємного голосування і там заповнює бюлетень.

У кабінці знаходиться лише одна людина.

Забороняється фотографувати бюлетень чи знімати на відео.

Голосування за місцем перебування

Людина з інвалідністю може голосувати там, де вона перебуває в день виборів.

Під час голосування член сім'ї може знаходитися поруч і допомагати людині з інвалідністю.

Допомога виборцю з інвалідністю

Виборець з інвалідністю може попросити допомоги йому заповнити бюлетень.

Людина з інвалідністю повинна сказати працівникам виборчої комісії, що їй потрібна допомога.

Виборець особисто опускає бюлетень у скриньку.

Людина з інвалідністю може скористатися допомогою сторонньої особи під час голосування.

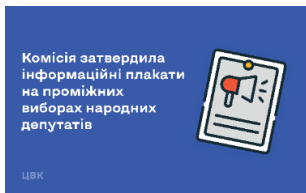
Розділ 5. Інформація для виборця

Плакати про голосування

У приміщенні та поряд з ним вішають плакати про те, як треба голосувати.

На плакатах пишуть простою мовою, що робити, куди йти в день голосування.

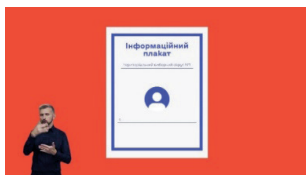
Плакати вішають так, щоб міг прочитати кожен.

На плакатах про голосування написано про таке:

- як треба голосувати,
- які партії висунули своїх кандидатів,
- що робити, куди йти на виборчій дільниці.

Інформація надається простою мовою, повинна бути чіткою і послідовною.

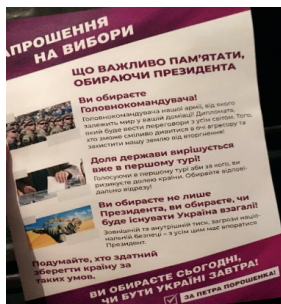
Плакати на виборах Президента

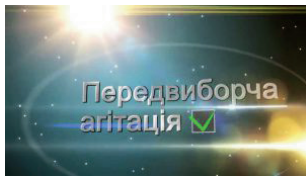
Виборча комісія робить плакати про кандидатів на посаду Президента.

Усі плакати друкуються з урахуванням потреб людей з інвалідністю.

На плакатах пишуть мовою, зрозумілою для читання та розуміння.

Плакати вішають зручно, щоб кожен міг прочитати.

Плакати на виборах народних депутатів

Інформація на плакатах про партії

і про кандидатів у народні депутати повинна бути зрозумілою.

Плакати повинні бути написані простою мовою.

Плакати повинні бути зрозумілими для всіх.

Інформація про місцеві вибори

Під час виборів депутатів для сільських і міських рад також друкують плакати.

Плакати кажуть про кандидатів від окремих партій, які хочуть стати депутатами у місті чи селі.

Уся інформація про партії виготовляється в легкій для читання та розуміння формі.

Інформаційні буклети партій

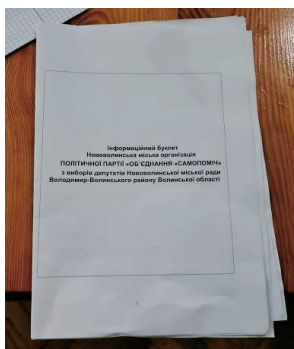
На всіх виборах кожна партія друкує буклети.

Буклети – це маленькі книжечки.

У буклетах партія пише про свою програму.

Програма партії – це обіцянки партії для виборців.

Партії пишуть, що вони зроблять для простих людей після виборів.

Буклети містять передвиборчу програму партії, список кандидатів, фотографії кандидатів.

Буклети виготовляються в легкій для читання та розуміння формі.

Словник

Закон – це правило, яке повинні всі обов’язково виконувати.

Конституція – Основний Закон держави, де написано про права та обов’язки усіх людей, які мешкають в Україні.

Паспорт громадянина – документ з фотокарточкою, в якому записана інформація про людину.

У паспорті написано ім’я людини, прізвище, по батькові, дата народження, адреса.

Вибори – коли людина за своїм бажанням сама голосує за кандидата в депутати чи в Президенти.

Виборець – людина, яка бере участь у виборах і голосує.

Голосувати – приймати рішення, кого я хочу обрати.

Кандидат – особа, яка хоче, щоб за неї голосували.

Партія – багато людей, які мають однакові розуміння і які об’єдналися.

Народний депутат – особа, яка вибрана народом (виборцями) до Верховної Ради України.

Депутат Ради – особа, яку обрав народ у своєму місті чи селищі.

Міський чи сільський голова – особа, яку обрали люди твого міста чи села і довірили їй керувати.

Списки виборців – письмовий перелік осіб, які можуть брати участь у виборах.

Виборча комісія – особи, які підчас виборів працюють на виборчих дільницях.

Виборча дільниця – приміщення, де проходять вибори.

Виборчий бюлетень – офіційний документ для голосування, в якому названі кандидати у депутати або в Президенти. Виборець у виборчому бюлетені ставить позначку напроти того кандидата, якого він обрав.

Кабінка для голосування – місце для заповнення бюлетенів.

Виборча скринька – ящик, куди кидають заповнені бюлетені.

Інформаційні плакати – листок паперу, на якому розміщено розповідь про особу чи партію, яку вибирають.

Особисте запрошення – листок паперу, на якому зазначено твоє прізвище, ім'я та по батькові, адреса. Особисте запрошення кладуть до поштової скриньки та пропонують людині прийти на вибори

Місце перебування – місце, де під час голосування знаходиться людина.

